

Inv. nr. 4/2017

BISPESTAV AF TRÆ MONTERET MED PLAKETTER AF SKILDPADDE OG PERLEMOR, OG MED DREJEDE ELEMENTER I ELFENBEN, SAMT ET TVEDELT TOPSTYKKE AF STØBT SØLV

TYRKIET, ISTANBUL?; CA. 1800

H: 162; TOPSTYKKE B: 14,8 CM

Mange af de ortodokse kirkesamfund såsom det græsk-katolske og det armenske levede videre med bl.a. biskopper og patriarker i de områder, som osmannerne overtog fra Det Byzantinske Rige. I mange tilfælde afspejler deres kunst og liturgiske genstande en påvirkning fra det omgivende osmanniske samfund.

Det gælder for eksempel kombinationen af skildpadde og perlemor, som pryder denne bispestav. Den er karakteristisk for osmanniske arbejder fra det 16. århundrede og fremefter, lige fra sultantroner og døre til de mindre skrivepulte og penneæsker (39/2000 og 14/2018).¹

Denne type dekoration blev også lige fra midten af det 17. århundrede anvendt til bispestave,² om end museets stav, der er nært beslægtet med to andre i henholdsvis Benaki-museet og Victoria and Albert-

museet, må være fremstillet senere.³ Det tyder topstykket af sølv på. Dets elementer, såsom akantusbladene og de delfinagtige slangehoveder synes påvirket af klassicerende, vestlig kunst.

De kugleformede led på staven dækker delvis over en praktisk funktion. I forbindelse med de to, der ikke er indlagte, er staven forsynet med skruer og skruegange, således at den kan skilles ad i tre stykker.

Bispestave i ortodokse kirkesamfund afsluttes ofte af sådanne, dobbelte slanger og er i nogle tilfælde suppleret af et centralt kors som et symbol på kristendommens modsætning mellem det onde og det gode.

¹ Se Oliver Watson: "The Case of the Ottoman Table", *Journal of the David Collection*, 3, 2010, s. 22-53.

² A. A. Karakatsanis (red.): *Treasures of Mount Athos, Thessaloniki 1997*, kat.nr. 9.62 og 9.63.

³ Inv. GE 33835 og 461:1 to 4-1977.

Publiceret i:

Jean Boghossian (red.): *Couleurs d'Orient: arts et arts de vivre dans l'Empire ottoman*, Villa Empain, Fondation Boghossian, Bruxelles 2010, s. 68;

Sotheby's, London, 7/10-2015, lot 411;

Calouste Gulbenkian Museum: *The rise of Islamic art, 1869-1939*, Calouste Gulbenkian Museum, Lisbon 2019, kat.nr. 20, s. 87-89;